

РІЧНИЙ ЗВІТ 2020

Cedos – це незалежний аналітичний центр і спільнота, що досліджує суспільні проблеми і просуває цінності соціальної держави в Україні. У цьому звіті ми розповідаємо про результати нашої роботи у 2020 році.

● Звернення директора

Якщо 2020 рік і мав чогось навчити, то це важливості солідарності. Починаючи цей звіт, перш за все дякуємо всім, завдяки чий роботі ми можемо жити і працювати.

Бути долученими до цієї організації – велика честь. Після 10 років існування Cedos є чимось більшим за конкретних людей, з яких він зараз складається. Серед нас уже немає тих, хто створювали організацію. Сьогодні її тримають не особисті зв'язки, а справжня інституція: цінності та місія, підходи та напрацювання, партнерства, довіра і спільнота.

У цей складний рік ми не тільки продовжили попередні ініціативи, але й мали сміливість відкрити нові теми, нові формати і нові партнерства. Почали працювати з питаннями зайнятості, культури, соціальної політики, клімату і безпеки. Крім онлайн-подій, запустили подкасти і Школу Cedos. Багато стратегували і говорили про цілі та цінності. Знову сформулювали, хто ми і для чого працюємо. Рефлексували з приводу внутрішніх процесів і намагалися ставати кращими.

Під час карантину, на жаль, стало складніше зустрічатися і бачитися особисто. Щоб стати ближчими, ми вирішили проілюструвати цей звіт особистими фотографіями людей, які працювали над проектами організації у 2020 році. Жодні з представлених результатів ніколи не були б можливими без їхньої роботи.

Однією з найбільших цінностей Cedos є наша спільнота – друзі, колеги, партнер_ки, радни_ці, респондент_ки, читач_ки, слухач_ки, учасни_ці подій і проєктів, алачні і всі, хто були і є з нами весь цей час. Без вас усі ці результати теж не стали б можливими. Дякуємо за довіру!

Наталія Ломоносова, Єлизавета Хассай, Олена Сирбу, Юлія Кабанець, Катерина Бабич, Іван Вербицький, Анастасія Боброва, Анастасія Фітісова і Павло Федорів святкують 10-річчя з часу державної реєстрації Cedos у серпні 2020 року

● Місія

Наш підхід базується на дослідженнях. Це основа нашої роботи та ідентичності.

Водночас Cedos – не комерційна дослідницька компанія. **Його місією є гідне життя для кожної людини в Україні через якомога більш універсальні соціальні політики, які ми можемо дозволити собі як суспільство, основною цінністю якого є людина.**

Що ми робимо? По-перше, проводимо дослідження, аналізуємо політики і дані. По-друге, просуваємо зміни: допомагаємо покращити державні політики, поширюємо критичне знання і консультуємо, як приймати рішення. По-третє, розвиваємо спільноту: організуємо розмови та нетворкінги, навчаємо теорій і практики, співпрацюємо і радо відгукуємося на запити.

Ми віримо, що таким чином можемо вплинути на дискурс, дискусію в суспільстві і прийняття рішень. Це змінює державні політики і покращує людські життя у реальному світі.

Сьогодні **Cedos працює з широким колом соціальних питань:** освіта, міграція, міський розвиток, житло, зайнятість, соціальна політика, демократія, безпека, зміни клімату, культура.

Наталія Ломоносова і Павло Федорів читають останню публічну лекцію перед запровадженням карантину у березні 2020 року на запрошення CANactions у Кооператив

● Результати

У 2020 році Cedos працював над 18 проектами. До проектних команд були залучені 14 людей. Протягом року ми опублікували 8 дослідницьких звітів, 11 аналітичних записок, 27 статей, 17 колонок і 11 епізодів подкасту. Всього організували 22 онлайн-події, для участі в яких загалом зареєструвались понад 1600 людей. На наші сторінки у фейсбуці, інстаграмі та твіттері, канали у телеграмі та розсилки електронною поштою загалом підписані понад 21 тисяча людей. 2020 року охоплення наших публікацій у соціальних мережах становило понад 760 тисяч людей. У традиційних медіа нас згадували понад 400 разів.

Ми консультували різні органи влади і посадов_иць щодо житлової політики, сексуальної освіти, державного стандарту базової середньої освіти, умов прийому до закладів вищої освіти та інших питань.

Коронавірус

Протягом 2020 року ми підготували **7 аналітичних записок про вплив пандемії коронавірусу і карантинних обмежень** на сфери [житла](#), [міграції](#), [безпеки бездомних людей](#), [дистанційної роботи і зайнятості](#), [соціального захисту](#) та [освіти](#). Пандемія стала важливим викликом не лише для системи охорони здоров'я, а й для всіх сфер державної політики. У нових незвичних умовах різні уряди діяли по-різному, що давало різні результати і потребувало постійного моніторингу й аналізу. Ми почали працювати над цим одразу у березні 2020 року, описуючи й аналізуючи дії та ініціативи органів влади, а також фактичний стан справ у різних сферах. Отримані результати звертають увагу на проблемні питання державних політик і надають рекомендації з їхнього вирішення у разі запровадження нових обмежень і на системному рівні.

Марія Куделя: «Ліворуч – що бачать мої колеги під час зум-зустрічей зі мною, праворуч – що бачу я під час зум-зустрічей з колегами»

Освіта

2020 року ми завершили [дослідження вибору вищої освіти після школи в Україні](#). Випускни_ці мають складнощі з обранням спеціальності й університету, яке не завжди відбувається усвідомлено. Це зменшує потенційну користь вищої освіти як для конкретної людини, так і для суспільства загалом. Наше дослідження

виявило, як відбувається вибір і що на нього впливає. Крім цього, ми провели [окремий аналіз](#) відмінностей у виборі хлопців і дівчат, а також визначили проблеми та стереотипи, з якими стикаються дівчата при виборі технічних спеціальностей. Отримані висновки будуть корисними для держави і закладів освіти, щоб допомогти випускницям, організувати профорієнтацію в школах і краще залучати абітурієнт_ок.

Ми [дослідили обізнаність і ставлення батьків і вчительства до комплексної сексуальної освіти в Україні](#). Хоча сексуальна освіта може знизити кількість підліткових вагітностей і абортів, гендерно зумовленого насилля, сексизму і ксенофобії, навколо цієї теми існує багато міфів, протидії та непорозумінь. Найважливішими акторами у питанні сексуальної освіти є батьки і вчитель_ки, тому нашим завданням було зрозуміти, що вони знають і як ставляться до нього. Результати дослідження допоможуть знайти найкращий шлях впровадження комплексної сексуальної освіти в Україні відповідно до стандартів ЮНЕСКО.

Ліворуч Тетяна Жерьобкіна бере участь у конференції з дому під час карантину. Праворуч Юлія Кабанець публікує пост на фейсбук-сторінці Cedos з Арабатської стрілки

Міграція

У 2020 році ми провели [дослідження організацій громадянського суспільства, що працюють з мігрант_ками та мобільним населенням](#). Попри те, що Україна все більше долучається до глобальних міграційних процесів, увага держави до питань міграції є низькою. Така ситуація лише збільшує важливість громадських організацій та ініціатив, які діють у цій сфері. Наше дослідження показало, як вони працюють, які мають потреби і з якими викликами зіштовхуються. Отримані

результати та рекомендації можуть допомогти державі і донорам краще співпрацювати і підтримувати громадянське суспільство.

У грудні разом з партнерами ми організували **міжсекторальний форум «Соціальні виміри міграції: виклики, права, надії»**. Протягом трьох днів більше сотні учасниць з різних сфер і країн мали можливість познайомитися, обмінятися думками і досвідом, а також обговорити актуальні питання забезпечення гідного життя для мігранток.

Наталія Ломоносова під час карантину виростила квітучу кропиву

Також ми [проаналізували дані щодо перетинів державного кордону України протягом 2010-2020 років](#) і з'ясували, як їх можна використовувати для аналізу міграційних трендів. Дослідження процесів міграції важливе для розуміння її масштабів, причин і наслідків, а без цього неможлива якісна державна політика допомоги людям і розвитку країни.

Місто

Вже втретє ми провели **Український урбаністичний форум**, однак через карантин він відбувся в онлайн-форматі: 5 онлайн-семінарів, нетворкінг, 11 випусків подкасту, 9 статей. Метою форуму є поширення критичного знання про міський розвиток, а також знайомства й обмін досвідом між активістками та професіоналками. Цьогорічна тема форуму – «Ринок вирішить?» – присвячена проблемам функціонування міст в умовах капіталізму. Соціально-економічні питання не завжди отримують належну увагу в українських урбаністичних дискусіях. Ми підсвітили їх, оскільки без вирішення цих проблем неможливо зменшити нерівності і зробити життя в містах комфортним для всіх жительок.

Анастасія Боброва, Катерина Бабич і Павло Федорів записують один з епізодів подкасту «Ринок вирішить?»

Крім форуму, ми підтримували ще **кілька майданчиків для діалогу, обміну досвідом і поширення знань**. Перший з них – [українська урбаністична платформа Mistosite](#). Протягом 2020 року там було опубліковано 26 статей українською мовою, із яких 10 перекладені також англійською. Річна аудиторія сайту зростає до понад 70 тисяч користувач_ок. Другим майданчиком є [фейсбук-група «Урбаністика UA»](#), чисельність якої за рік збільшилася до 2,7 тисяч учасни_ць.

Ми також підготували оновлення [онлайн-курсу «Урбаністика: сучасне місто»](#). 5 років тому, коли його випустили, це був перший онлайн-курс про міський розвиток українською мовою. З того часу його прослухали майже 12 тисяч людей, а в деяких містах курс рекомендували службов_ицям і кандидат_кам на роботу у міських органах влади. Щоби висвітлити нові тенденції, які стали актуальними за цей час, ми записали і випустили кілька нових лекцій.

Зайнятість

На замовлення партнерів експертки Cedos **дослідили кар'єрні шляхи, можливості зайнятості та потреби в компетенціях у секторах** сільського і лісового господарства, альтернативної енергетики, інноваційного виробництва, туризму та ІТ у Донецькій, Луганській і Запорізькій областях. На основі результатів дослідження були розроблені рекомендації з поліпшення роботи кар'єрних центрів при закладах вищої освіти у регіоні. Це дозволить поліпшити результати навчання і зробити його більш орієнтованим на потреби ринку праці для полегшення переходу від освіти до роботи та зменшення відтоку молоді з регіону. Довготерміновою метою проекту є економічний розвиток Східної України та Приазов'я.

Іван Вербицький слухає перший випуск подкастів Cedos під час вечірньої прогулянки

Житло

У 2020 році ми підготували і випустили новий [онлайн-курс «Житло та житлова політика: де та як ми будемо жити»](#). За перші кілька місяців його слухач_ками стали понад тисяча людей. Житлова політика в Україні залишається економічно неефективною та соціально несправедливою, а її розуміння – низьким. Ми створили цей курс, щоби більше людей розбиралися в соціально-економічному вимірі житлового питання. Підвищення обізнаності допоможе розширити і поглибити суспільну та політичну дискусію, без якої неможливе вирішення житлових проблем.

Ми також [дослідили дискримінацію студентства при пошуку й оренді житла](#). Попри правові норми, оренда житла сприймається не як сфера формальних відносин зі взаємними обов'язками сторін та юридичним регулюванням, а як щось неформальне, засноване на особистих стосунках і симпатіях. Завдяки проведеному дослідженню ми змогли описати різні види дискримінації, її нормалізованість і наслідки у вигляді незахищеності як орендодав_иць, так і орендар_ок житла. Отримані результати будуть корисними для планування заходів із подолання дискримінації.

Культура

Cedos [дослідив дозвілля і культурні потреби міської молоді в Україні](#) на прикладі Херсона, Хмельницького та Івано-Франківська. Спосіб проведення дозвілля – це не лише вільний вибір чи питання особистих зацікавлень, а й наслідок впливу структурних факторів: сфери зайнятості, гендеру, наявності дітей,

рівня доходу, кількості вільного часу і доступності інфраструктури. Ми проаналізували цей зв'язок і розробили рекомендації для органів влади і культурних інституцій, як зробити культурну політику більш орієнтованою на потреби молодих людей.

Павло Федорів працює з дому під час карантину

Демократія

У 2020 році ми відкрили Школу Cedos і провели перші два **вебінари про дослідження й аналіз політик**. У досягненні своїх цілей і переконуванні органів влади громадянському суспільству можуть допомогти якісні дані, аналітика та результати досліджень. Щоб активіст_ки могли використовувати їх у своїй діяльності, ми і проводимо це навчання. У кінцевому результаті посилення громадянського суспільства є запорукою демократизації і підтримки реформування держави.

Ми дослідили ще кілька питань громадянської участі: 1) [взаємодію громадського кліматичного руху й органів влади](#), 2) [потреби і проблеми громадянського суспільства у Києві, Харкові, Дніпрі, Запоріжжі та Маріуполі](#), а також 3) взаємодію організацій громадянського суспільства і органів влади у Вінниці. Результати цих досліджень допомагають громадським коаліціям, донорам і органам влади оцінювати ефективність своєї роботи. Висновки щодо потреб громадянського сектору дають змогу поліпшити планування подальшої взаємодії і підтримки.

Аналітики Cedos взяли участь в **аналізі соціального впливу відкритих даних органів місцевого самоврядування** в Україні. Процес публікації даних зробив можливими багато проектів та ініціатив на місцевому рівні, заснованих на використанні цих даних. Після кількох років роботи з'явилася потреба оцінити їхню ефективність. Результати аналізу допоможуть підтвердити важливість збільшення прозорості та підзвітності державного управління.

Щоби краще розібратися з актуальними процесами, ми провели **3 розмови про вибори**: президентські в Білорусі і США, а також місцеві в Україні. Cedos також підтримав серію **онлайн-зустрічей між громадськими ініціативами й органами влади Подільського району**, спрямованих на налагодження знайомств і розвиток взаємодії.

Дизайн-ательє «патті» вперше презентує нову айдентику Cedos у липні 2020 року

Клімат

Разом з партнерами ми [проаналізували вплив зміни клімату на вразливі соціальні групи в містах України](#). Саме ті, хто найменше спричиняють кліматичні зміни, можуть найсильніше відчувати на собі їхні негативні наслідки. Ми описали цей вплив, а також заходи, які можуть його пом'якшити. Результати аналізу допоможуть муніципалітетам спланувати свою кліматичну політику у соціально справедливий спосіб.

Cedos реалізував проект, присвячений **вивченню можливостей застосування концепції антизростання у країнах Східного партнерства ЄС**. Цей підхід є одним із варіантів відповідей на кліматичну кризу, однак стосується передусім розвинутих країн. Можливості втілення концепції антизростання у країнах, що розвиваються, є предметом дискусії. Початок такого обговорення у Східній Європі був нашою метою. У рамках проекту ми опублікували статтю-пояснення, провели онлайн-дискусію, а також на відкритому конкурсі обрали автор_ок, які підготували 4 аналітичні записки про різні аспекти застосування концепції зростання в Азербайджані, Білорусі, Вірменії, Грузії, Молдові та Україні.

Катерина Бабич, Анастасія Боброва, Юлія Назаренко, Наталія Ломоносова, Олена Сирбу, Юлія Кабанець і Тетяна Жерьобкіна під час Школи фасилітації навчальних форматів «Іншої освіти» біля Хати-Майстерні у Карпатах у липні 2020 року

● Організаційний розвиток

Основною радістю 2020 року стало святкування 10-річчя державної реєстрації Cedos.

Ми успішно пройшли організаційний аудит, тобто зовнішню оцінку інституційного розвитку, аналітичних досліджень, комунікаційної та адвокаційної діяльності. За підсумками 2020 року Cedos знову увійшов до світового рейтингу аналітичних центрів Global Go to Think Tank Index у категоріях Think Tank to Watch та Best Quality Assurance and Integrity Policies and Procedures.

Цей рік був останнім роком втілення попередньої стратегії організації. Через це багато часу – загалом 13 зустрічей протягом року – ми присвятили стратегуванню й обговоренню наших цінностей, цілей та процедур.

Ми почали працювати з новою комунікаційницею й оновили візуальний стиль організації. Успішно завершили четверту хвилю в рамках програми стажування студентства в аналітичних центрах. Випускниця програми долучилася до роботи над проектами організації як аналітикиня. 2020 року команда Cedos підвищувала кваліфікацію у сферах аналізу даних, проектного менеджменту, фасилітації навчальних форматів та розвитку спільнот. Через карантин ми навчилися працювати дистанційно, але також переїхали у менший і більш затишний офіс.

У 2020 році вперше за час свого існування організація отримала фінансування від української держави, зокрема на інституційний розвиток.

Стратегічна сесія Cedos на Володимирській гірці у липні 2020 року

● Партнери

Наші партнери, донори та замовники у 2020 році:

- «Еколтава»;
- Європейський університет Віадрина, проект «Ukraine Calling. Cross-Sectoral Capacity Building», що реалізується за підтримки Міністерства закордонних справ Німеччини;
- Інститут розвитку міст і хаб «Місто змістів» за підтримки проекту ПРОМІС;
- Королівство Нідерланди, програма MATRA;
- Міжнародний фонд «Відродження»: «Ініціатива з розвитку аналітичних центрів в Україні», що реалізується у партнерстві з Ініціативою відкритого суспільства для Європи за фінансової підтримки Посольства Швеції в Україні; а також гуманітарна ініціатива «Людяність і взаємодопомога» за підтримки Європейського Союзу;
- Національний інститут стратегічних досліджень і агенція «Дамо раду»;
- Німецьке товариство міжнародного співробітництва GIZ, проект «Інтегрований розвиток міст в Україні II»;
- Програма розвитку ООН, проект «Права людини для України», що реалізується за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Данії;
- Український культурний фонд;
- Фонд імені Гайнріха Бьоля, Бюро Київ-Україна;
- Фонд народонаселення ООН;
- Фонд Фрідріха Еберта, регіональний офіс «Діалог Східна Європа»;
- Центр урбаністичних студій;
- Центр соціології права та кримінології;
- fhi360, DAI Global, проект USAID «Економічна підтримка Східної України»;
- Info Sapiens;
- Prometheus.

Дякуємо за співпрацю і підтримку!

У Ірини Безвершено під час карантину з'явилося нове хобі – фотографувати те, що вона готує

● Фінансова звітність

	Назва проекту	Донор або замовник	Початок проекту	Закінчення проекту	Бюджет загальний (USD)	Витрати 2020 року (USD)	Надійшло в 2020 році (USD)
1	Інституційний розвиток CEDOS задля доказового прийняття рішень у реформах в Україні	Міжнародний фонд «Відродження» та Посольство Швеції в Україні	05/2018	10/2020	201 637	70 483	47 637
2	Вибір вищої освіти: гендерний аналіз	Міжнародний фонд «Відродження» та Посольство Швеції в Україні	07/2020	12/2020	5120	5120	5120

3	Підзвітність органів правопорядку: аудит державної системи збору даних про безпеку в Україні	Міжнародний фонд «Відродження» та Європейський Союз	12/2020	05/2021	8847	566	8847
4	Зміцнення організацій громадянського суспільства для підтримки реформ в Україні	Королівство Нідерланди	08/2019	08/2021	82 891	26 648	24 867
5	Український Урбаністичний Форум 2020 Онлайн «Ринок вирішить?»	Фонд імені Гайнріха Бьоля	04/2020	11/2020	15 860	15 860	15 860
6	Дослідження дозвілля і культурних потреб міської молоді в Україні	Український культурний фонд	06/2020	10/2020	28 563	28 563	28 563
7	Проект інституційної підтримки	Український культурний фонд	12/2020	12/2020	15 476	15 476	15 476
8	Моніторинг впливу рішень та заходів, спрямованих на запобігання поширенню COVID-19, на захист прав людини і вразливих верств населення в Україні	Програма розвитку ООН та Міністерство закордонних справ Данії	05/2020	11/2020	4620	4609	4150
9	Ukraine Calling. Cross-Sectoral Capacity Building	Європейський університет Відріна та Міністерство закордонних справ Німеччини	09/2020	12/2021	51 324	26 087	26 087
10	Дослідження обізнаності та ставлення вчителів і батьків до комплексного статевого виховання	Фонд народонаселення ООН	12/2019	09/2020	32 279	17 347	9 684
		Всього				210 759	186 291